

PLYŠOVÁ VEŠ

HANA HLAVÍNOVÁ

Hana Hlavínová

PLYŠOVÁ VEŠ

Román od ženy

„Včera jsme si objednali svatbu,“ prohlásila jsem pokud možno ledabyle při snídani, aby si maminka nestěžovala, že jí nic neříkám. V kuchyni se rozhostilo ticho. Ledové ticho. Opatrně jsem zvedla hlavu a koutkem oka pohlédla na matku.

Silně zbledla. Čelo se jí orosilo drobnými kapičkami potu. Předpokládám, že studeného, ale nesáhla jsem si. Upřela na mě oči s výrazem, s jakým lidé v oblasti Skalistých hor pozorují blížící se tornádo.

„Jituško?“ hlesla a potom zaparkovala pohled do hrnku na stole. Zuřivě zamíchala kávu.

„Tak kdepak to bude?“ zeptala se vzápětí svým obvyklým hlasem.

Máma zvládá životní pohromy rychle a s přehledem.

„Na Karlštejně,“ prozradila jsem.

Máma přikývla a slabě se usmála. I mí rodiče měli svatbu na Karlštejně.

„Kdy?“ zajímala se ještě.

„Třicátýho března.“ Snídaně pokračovala. Obě jsme se zakously do celozrnné housky. Maminka vypadala docela normálně, jenom si s trochu nezvyklým zájmem prohlížela mozzarella, eidam a hermelín, které jsme měly položené na stole.

Věděla jsem, jak maminku potěšit:

„Co myslíš, jaký si mám pořídit šaty?“

Moje máma samozřejmě nečekala, že ji právě v tomhle poslechnu, ale stejně jí to udělalo radost.

Zatvářila se, že neví, a řekla: „Vím, jak na to.“

Potom vstala od stolu a střelhbítě přinesla z obýváku kupu časopisů. Rozdělily jsme ji na dvě části a každá prohlížela jednu hromadu. S téměř nepředstíraným zaujetím. Najednou maminka zvedla hlavu a zeptala se:

„Bereš si Vaška, doufám?“

Samozřejmě jsem si brala Václava. Měla jsem ho ráda, chodili jsme spolu pět let a svatbu jsme plánovali. Navíc jsem kromě šéfa, kterému bylo k šedesáti, jmenoval se Vokoun, připomínal drobnějšího hrocha a taky tak funěl, prakticky žádné jiné zástupce opačného pohlaví nevidala. Pokud nepočítám účastníky davu na ulicích a v městské dopravě. A několik manželů mých vdaných kamarádek.

Kromě toho jaksi nepatřím k ženám, o které se perou slavní architekti, právníci, lékaři a významní umělci. Ano, spousta mladých, úspěšných, pohledných a charakterních milionářů nemá ani tušení o mé existenci. Taky já žádného neznám.

Nezlobila bych se, kdyby měl Václav vilu s bazénem a nějaký slušný sport'ák. Ale v jeho 1 + 1 po tetičce v paneláku na sídlišti mi bylo vždycky dobře. Mám na mysli celý letošní podzim, kdy jsme tam ve vlastním potu koupali novou kuchyňskou linku a i jinak si hráli na řemeslníky. I s tím strženým nehtem jsem se vcelku snadno vyrovnala. Jenom se už nikdy nebudu snažit Václava mile překvapit tím, že sama přestěhuji skříně. Postarším favoritem se dá taky jezdit, když zrovna nestávkuje.

Na ojetinu si Václav vydělal sám, byt zdědil. Václavovo povolání je totiž zároveň posláním. Václav je učitel. Učitelem být chtěl a učitelem je rád. A tak vesele vydělává přece jen o něco víc, než kdyby byl na podpoře.

S Václavem nám to klapalo a svorně jsme soudili, že život lze prožít šťastně a spokojeně i s nižšími příjmy. S tím, že by učitelům zvýšili plat, jsme ve svém budoucím společném životě preventivně nepočítali.

Od prvního okamžiku jsem cítila, že Václav je ten pravý muž pro mě, jeden jediný na celý život. Pevně doufám,

že moje ženská intuice je skutečně funkční.

Pracovní dny trávím mezi zprávami, hlášeními, směrnicemi a grafy týkajícími se produkce krmných směsí a obilovin. Jsou vesměs neveselé. Jinými slovy – odpovídají směrnicím EU pro zemědělskou výrobu.

Stejně jako moje kamarádka a kolegyně Helena pracuju jako jedna z méně šťastných sekretářek velkého vydavatelství. Redakce nezáživných tiskovin s malým odbytem sídlí v temných chodbách prastaré budovy. Ty dobře prodávané a bulvární mají přistavený celý nový supermoderní blok. S proskleným výtahem! A nám ještě ani nevyměnili zářivky, které svítily na psací stroje pisálkům už v dobách nejtěžšího boje proti imperialismu. Celosvětovému.

Helena pracuje jako sekretářka redakce měsíčníku Živočišná výroba. Já sedím naproti přes chodbu. Na mých dveřích se skví cedulka:

měsíčník Rostlinná výroba

sekretariát redakce

sekretářka Jitka Lapáčková

Můj profesní pád (o růstu tady rozhodně mluvit nelze) lemovala sedminásobná marná snaha dostat se na vysokou školu. Zkoušky jsem sice pokaždé udělala (kromě těch talentových na AVU, které rozdrtily zbytky mého i tak nevalného sebevědomí), ale studentů, kteří je udělali líp, bylo pořád dost. Nejspíš to bude přesně to, co by každý čekal od sekretářky měsíčníku Rostlinná výroba.

Že bych si nedostatek vzdělání, který mne celoživotně deprimuje, vynahrazovala krásou, tak to tedy bohužel taky ne. Nejsem ošklivá a ani si to o sobě nemyslím. Nejsem ani tlustá, jenom poněkud nerovnoměrně rozložená. Ovšem pokud oplývám skrytým půvabem, je to půvab skrytý

Navzdory příliš tenkým nohám mám mírné břicho. Vykouklo mi z těla, když mi bylo tak 12 let. Od té doby na mě spokojeně vegetuje a nejeví nejmenší zájem zmizet. Nezaženou ho ani sklapovačky a dá se očekávat, že po porodu (jestli budu mít někdy děti) to bude ještě horší. Prima vyhlídky. Taky mám široké paže, v ramenou přímo obtloustlé.

Jsem drobná a měřím rovný metr šedesát. V pubertě jsem svoji krátkost dost ořvala. Toužila jsem být vysoká a dlouhonohá a život žen kratších než 175 cm jsem považovala za zbytečný, marný a předem prohraný. Ale od doby, kdy se po převratu začaly dovážet malé velikosti a já můžu nakupovat i jinde než v oddělení s nápisem „DĚTI – 12 LET“, nemám proti své figuře výraznější námitky.

Vlasy nosím ostříhané na mikádo. Jsou jemné a málo husté. Pět chlupů devíti řadama, říkávala máma, než si všimla, jak hluboce tím podrývá sebevědomí mé nezralé osobnosti. Je to ovšem bohužel poměrně výstižný popis mé hlavy.

Za zmínku stojí bitva s prvními šedinami. Našly si mě, mrchy, dost brzo. Nebylo mi ani šestadvacet a nad čelem mi zešedivěl pruh vlasů. Na levé straně mi lemoval celý obličej a přehlédnout se dal stejně těžko jako havran v závěji. Pohled do zrcadla mě deprimoval víc než obvykle, a tak jsem zakoupila svou první barvu na vlasy. Vzala jsem tu kvalitnější, dražší, s nápisem „kryje šediny“. Kochala jsem se představou, jak elegantně sjednotím odstín kaštanové hnědi a vůbec budu „in“. Pozorně jsem si prostudovala návod a poté jsem vlasy pečlivě obarvila. Výsledek předčil veškerá očekávání. Ano, vlasy měly barvu kaštanové hnědi, ovšem až na ten šedivý pruh. Ten téměř zbělel. Jeho výrazně světlá barva teď přímo zářila na tmavém podkladu, takže byl podstatně nápadnější než před barvením.

Další nedílnou součástí mé osoby jsou vrásky. Kolem očí mám nepřehlédnutelné vějířky, na čele dvě čáry, kolem úst se mi začínají rýsovat rýhy a teď se potvory objevily i na krku. Všechny moje vrásky už na mém těle zdomácněly. Z příšerně drahých krémů proti vráskám mají zjevně psinu a nezadržitelně a spokojeně se prohlubují.

Taková jsem já. Ten šedivý pruh jsem tenkrát nakonec jednoduše ustříhla. Od té doby už šedivím rovnoměrně a na barvu chodím ke kadeřnici.

Pondělní ráno bylo hnusné jako obvykle. Budík mě probral do jiné formy bezvědomí. Doplazila jsem se do koupelny a prozíravě se vyhýbala pohledu do zrcadla. Na konfrontaci se svým vzhledem jsem nebyla dost ve formě.

Uvařila jsem si čaj, svalila jsem se ke stolu a poslepu žvýkala housku. Máma už odcházela. Nakoukla za mnou do kuchyně.

„Jituš!“

S námahou jsem se otočila. Moje tělo vstává postupně a bylo teprve v půlce.

„Ahoj, mami...“

„Člověče, ty vypadáš! V kolik jsi šla spát?“

Moje máma je ráno vždycky svěží. Jakékoliv ráno. A to je to moje vlastní matka!

„Ehmm...“, odpověděla jsem poměrně výstižně.

„Je osm pod nulou, pořádně se oblíkni,“ doporučila mi ještě máma a potichu opustila byt.

Osm pod nulou! Svět se dneska proti mně spíkl. Nesnáším mráz! Jak já bych chtěla být rentiérem!

Dav v tramvaji a metru se dneska tvářil zvlášť nepřátelsky. Bezdomovci, kteří osídlili zadní část tramvaje, obzvláště strašlivě kašlali. Bacily měly svůj den. Vzpomněla jsem si,

jak mi Helena vyprávěla, že se k nám ze zahraničí dostávají nové kmeny tuberkulózy, proti kterým neexistuje očkování. Hádám, že teď si v MHD vyhlížejí nějaké vhodné plíce. Promrzlá a ospalá jsem se doplazila na pracoviště. S hbitostí zfetovaného kamzíka jsem vyšlapala schody do třetího patra. Zásadně totiž nepoužívám výtah, abych měla přes den alespoň trošku pohybu.

Odemkla jsem svůj kutloch a rozsvítila. Kancelář byla příjemně přetopená. Na stůl jsem položila noviny, které jsem cestou vyzvedla ve vrátnici. Na chvíli jsem otevřela okno, abych do kanceláře dostala čerstvý smog a trochu vzduchu. Cítila jsem, jak mám promrzlé nohy a jak se mi v krku usazuje důvěrné známé škrabání. V nose mě začalo štípat. Chřipka hlásí příchod. Pokud to nebudou nové kmeny tuberkulózy.

Svlékla jsem si kabát a svetr a stáhla kozačky. Poté jsem vyrazila do kuchyňky uvařit si půllitrový hrnek lipového čaje s citronem a medem, abych tělo připravila na boj s virem a ducha na nový pracovní týden.

V kuchyňce to přívětivě šramotilo.

„Čau, Jituš!“ ozvalo se zahalekání a vzápětí se objevila veselá kulatá tvář mé kolegyně Heleny.

„Mám ti nechat vodu?“

„Jo, dík.“ Vytáhla jsem ze skříňky hrnek, čaj a med a z lednice citron.

Helena vypadala velmi svěže. Helena dojížděla do práce z jakési vísky z okresu Praha-východ a každé ráno vstávala v půl páté. V půl páté! Čili ve čtyři třicet! Teď právě vcelku spokojeně a čile míchala kávu s mlékem. Ne, se smetanou. „Já bych tak strašně spala. A leze na mě chřipka. Ať tě nenakazím,“ varovala jsem ji.

„Hnusnej mráz!“ ulevila jsem si.

„Dneska ráno jsme měli minus čtrnáct. Ale dost jsem se zahřála, když jsem dojíhala autobus. Bylo to o fous. Co svatba?“ vyrukovala Helena s otázkou ve věci, která ji zajímala především.

„Objednaná.“

„Páni. Jaký to je?“

„Co?“

„Mít objednanou svatbu. Jakej to je pocit?“

Pokrčila jsem rameny. V krku mě škrábalo čím dál tím víc. Začínala mě bolet hlava. Jiné pocity jsem neměla.

„Ale jo...“ konstatovala jsem.

„Člověče, já kdybych byla na tvym místě...“

Helena stále hledala toho pravého a prahla po rodinném životě. Ale zatím to drobet drhlo. Byla o čtyři roky mladší než já, takže nebyl žádný zvláštní spěch.

„A co na to máma? Řeklas jí to?“

„Řekla. Zeptala se kdy a kde.“

„Jenom to?“ divila se Helena.

„No, taky se ujišťovala, jestli si беру Václava.“

„Fakt?“

„Asi zapracoval moment překvapení.“

Upila jsem z hrnku lipový čaj. Krásně voněl a krásně hřál. Potom mě přepadl záchvat kašle.

Helena se na mě soustrastně podívala, ale neodbíhala od tématu.

„Myslím, že bys měla mít závoj,“ uvažovala dál o mé svatbě. „Závoj, to je tradiční doplněk. Člověk by měl mít závoj, když se vdává. Taky svatební kytici z jedenadvaceti růžiček. Růžovejch. Nebo bys radši červený? Anebo bílý?“

„Hele, jak se pozná, že máš tuberkulózu?“ ignorovala jsem její nemístné starosti a věnovala se vlastním palčivě aktuálním.

To Helena ovšem nevěděla.

V kanceláři jsem zapnula počítač a otevřela jsem si poslední zprávy o píci, abych mohla úspěšně předstírat práci, kdyby sem zavítal někdo od šéfa výše.

Položila jsem si před sebe noviny. Na první stránce jsem napočítala 35 mrtvých. Říkám tomu skóre lidskosti. Proti pátku si to u mě lidstvo dvakrát nepolepšilo, o pouhé dvě mrtvoly méně. Ovšem jsou i horší dny. Někdy jdou počty mrtvých na titulních stranách do tisíců. Občas mě napadá, že svět by měly být mládeži nepřístupný. Kde by ovšem žila ta mládež?

Přešla jsem k mírumilovnějším zprávám o krachujících podnicích, úplatcích, tunelářích spokojeně relaxujících v Tichomoří a dalších neúspěších našeho hospodářství. Hned jsem pookřála na duchu.

Hlava mě bolela čím dál tím víc. Vzpomněla jsem si, jak jsme se včera s Václavem snažili vybrat a koupit nábytek do našeho společného bytu. Nedohodli jsme se naprosto na ničem. Začínala jsem mít nepříjemné tušení, že manželství nejspíš vyžaduje značné sebezapření. Ano, sebeobětování, to je to pravé slovo. Najednou, jen tak z ničeho nic žít s docela cizím chlapem... Napořád... Nějak jsem si nebyla jistá, jestli bych se vůbec měla vdávat. Vždyť se nedohodnem ani na tom, jakou židli si postavíme ke stolu. Jak potom musí vypadat takový manželství? Tyhle věci by si člověk měl dobře rozmyslet.

Potom jsem se vzchopila a napsala Václavovi esemesku, že jsem taky pro tu soupravu, která se mu včera tak líbila. Jen jsem ji odeslala, zjistila jsem, že mám zprávu v hlasové schránce. Václav mi sděloval, že o všem přemýšlel a že bychom měli koupit to, co jsem vybrala já.

Dá se předpokládat, že manželství s Václavem se bude od celoživotní procházky růžovým sadem lišit pouze v několika maličkostech. Jsem šťastná žena. Teď už mě trápily jen nové kmeny tuberkulózy.

Podupávání na chodbě mi zvěstovalo, že se blíží můj šéf i šéfredaktor v jedné osobě Vokoun Jiří. Člověk sice starší, leč žádná stará struktura. Zemědělec tělem i duší, zemědělec z rodu zemědělců. Jeho předky bojovníci proti imperialismu nekompromisně znárodnili. Poté je násilně vysídlili daleko od rodných lánů, aby svou pilnou prací na polích nekřížili plány národnímu hospodářství. Ale pracovitosti a lásky k rodné hroudě je nezbavili. Kulaci měli tvrdý kořínek a hodně dětí.

Tak se stalo, že se i Vokounův tatínek dožil restituce. Tři z jeho šesti dětí včetně početné skupinky vnoučat dřely do úmoru na troskách rodného statku. Nad Vokouny mi skutečně zůstal rozum stát. Zvláště nad jejich dětmi. Vypadali úplně normálně a byli docela mladí. Dobrovolně vstávali každé ráno před pátou, a to prosím kvůli dobytku! To není život, to je peklo.

Vokoun sám každé ráno dojížděl do Prahy. Statek sice ležel ještě dál než Helenina víska na okrese Praha – východ, ovšem Vokoun vlastnil automobil, takže jsem s ním nesoucítila tolik jako s Helenou.

Opustila jsem myšlenku na tuberkulózu a nasadila intenzivně pracovní výraz. Slyšela jsem, jak si šéf odemkl dveře od své kanceláře a spojovacími dveřmi prošel ke mně.

„Dobré jitro!“ pozdravili jsme se téměř zároveň. Vokoun se usmíval.

„Nechcete čaj? Je tam příšerná zima. Mám lipovej,“ nabídla jsem šéfovi a zároveň jsem tak zjistila, že začínám

Šéf se zamyslel a děkovně konstatoval, že by si dal. Šli jsme společně do kuchyňky, protože můj šéf si čaj i kávu zásadně vařil sám. Výrazně se tím lišil od paní z redakcí za spojovacími dveřmi. Musela jsem mu ovšem vytáhnout ze skříňky svůj sáček čaje a med, aby nesáhl vedle a nepřipravil o čaj paní Kubíkovou z Chovatele drobného zvířectva. Měla své sáčky s čajem spočítané a nelibě nesla, pokud počet nesouhlasil. A přitom si je klidně mohla nechávat v kanceláři.

Potom zazvonil telefon a šéf začal s kýmsi rozebírat návrhy zákonů, které by měly tragický dopad na naši zemědělskou výrobu. Vokoun rozrušeného zemědělce uklidňoval. Vyjadřoval naději, že naši zákonodárci rozhodně nemohou být tak omezení, aby zákon v této formě schválili. Šéf byl optimista.

Já jsem si mezitím zadala do vyhledávače heslo tuberkulóza. Jen jsem si přečetla prvních pár odkazů, výrazně se mi přitížilo. Špatně se mi dýchalo a v prsou jsem najednou ucítila bodavou bolest. Raději jsem se přesunula na stránky ministerstva zemědělství. Okamžitě se mi ulevilo.

Ve dvanáct hodin a šestnáct minut mi počítač pípnutím zvěstoval příchod mailu. Zprávu provázel červený vykřičník, symbol nejvyšší důležitosti. Konstatovala jsem, že Helena má dneska jednu minutu zpoždění. Co se konzumace potravy týká, obvykle bývá přesná na vteřinu.

Jdu za tebou, odepsala jsem a poněkud přeskakujícím hlasem jsem zvěstovala šéfovi, že bych se šla najíst, pokud mě nebude právě postrádat. Chrapot se mi zhoršoval a šéf mi popřál dobrou chuť.

V krku mi narůstal knedlík. Vzpomněla jsem si na tuberkulózu a všechno mě štválo mnohem víc než obvykle. Mráz

venku polevil a na ulici se začaly poeticky a pomalu snášet velké bílé vločky. Trochu jsem se přičíslna, neboť oběd v kantýně s sebou nesl nechutnou konfrontaci mého vzhledu se vzhledem ženského osazenstva zbývající části našeho podniku. Některé kolegyně byly těžce „in“ a vlastně ani žádný vzhled neměly. Měly totiž „look“.

Uskutečnila jsem marný pokus o odkašláním a šla jsem vyvednout Helenu z její sekretárny.

Starou chodbou jsme prošly do nové. Byla světlá a po jejích stěnách se plazilo umělohmotné rostlinstvo. Neživé hmotě navzdory působila chodba svěžím dojmem.

Po světlém schodišti z umělého mramoru jsme sešly do přízemí. Helena neúnavně rozvíjela téma mé blížící se svatby. Už se dostala až k hostině.

Od stolu na nás mávala Adéla z dobře prodáváného týdeníku. Její dokonalý make-up mi připomněl, že mi začal otékat obličej. Všimla jsem si, že má nové oční stíny. Okamžitě jsem si uvědomila, jak mě pálí oči. Samozřejmě jsou už pěkně zarudlé a pod nimi vystupují tmavé kruhy. A což teprv ty váčky! Pohledem jsem zkontrolovala své mírně vystupující břicho. Zjistila jsem, že není mírně vystupující, ale že se mi na těle klene jako veliká boule. Chtělo by to narovnat se v zádech, vypnout hrud' a zastrčit břicho. Jenomže mi nějak došly síly. V tu chvíli jsem byla na Adélu naštvaná ještě víc než obvykle.

Helena dneska samozřejmě strávila většinu pracovní doby tím, že všude pečlivě rozšiřovala zprávu o mé svatbě. Z pohledů a pokyvování hlavou většiny ostatních zaměstnanců obědvajících u stolů bylo zřejmé, že si ověřují, jestli jsem to já, kdo se tady bude vdávat. Občas si totiž někdo nedovedl dosadit ke jménu obličej, a tak kolegyně vypomohla a ukázala na mě prstem.

sobě vlastním tak hlasitě, až se všem roztrásly sklenice. Každý měl hned jasno.

Posadily jsme se s Helenou vedle ní. Neměla jsem na vybranou. Katka, Vlad'ka ani žádná jiná známá osoba, ke které bych se mohla uchýlit, se v kantýně zrovna nenacházela. „Zhubla jsem o dvě kila,“ prohlásila hrdě Adéla, jen co jsme dosedly, a na důkaz zachřestila kostma. Byla nechutně vychrtlá a ráda diskutovala o dietách.

Prísně se na mě podívala: „No nezlob se, Jitko, ale ty bys taky měla něco shodit. Takhle se rozhodně vdávat nemůžeš, všichni si tě budou fotit.“

Zaostřila na mě pohled a znalecky dodala: „Tři čtyři kilča.“ Útrpně jsem přikývla a zajela lžící do polévky. Shodit, to jo, pomyslela jsem si, tak tebe ze schodů. Ani jsem se neobtěžovala tvářit, že si myslím něco jiného.

Adélu jsem nesnášela. Byla hezká, no prosím, to by se dalo odpustit. Nějaké drobnější vady se na jejím „looku“ daly vždycky objevit. Jenomže ona měla ještě ke všemu vysokou a moc ráda a často o tom mluvila. Po pěti minutách rozhovoru s ní si člověk bez „vysokoškolského vzdělání“ byl zcela jist, že byl, je a bude osobou druhé kategorie. Stálého partnera Adéla sice neměla, tady jsem o stupínek vedla já. Ha. Nicméně ti nestálí se, podle jejích neověřených tvrzení, rekrutovali z kruhu úspěšných podnikavců a nepřetržitě se přetahovali o to, kdo ji pozve do dražšího alpského hotelu na lyže a v létě na svoji jachtu. Ale třeba kecala.

Helena s Adélou začaly živě diskutovat o mé svatbě. Jejich názory na to, co na svatbě být musí, a co by na ní naopak být nemělo, se podstatně lišily, takže hovořily se značným západem. Raději jsem jim do toho nemluvila a nechala jsem je, ať si to vyříkají spolu.

Když jsem krájela brambory, zaťukalo mi cosi na levé rameno. Byla to Adéla.

„Prstýnky máte?“ opakovala mi důrazně zvýšeným hlasem. Zřejmě jsem ji napoprvé nezaznamenala.

„Hme hme,“ zachroptěla jsem a odmítavě zavrtěla hlavou.

„Ty chraptíš!“ zajásala Adéla. Evidentně jsem jí poskytla skvělou příležitost, jak projevit mimořádný postřeh.

„Tak se brzo uzdrav,“ poradila mi. Poodsedla si co nejdál ode mě a pokračovala v diskusi s Helenou.

Když jsem odnášela táč s nádobím, vrhla se ke mně Vladka z dalšího lépe prodávaného magazínu, než byl ten náš. Vůbec jsem si jí předtím nevšimla. Kde k čertu seděla, že jsem ji neviděla?

„Jitko, to je úžasný! Gratuluju!!!“

Vypadala nepřiměřeně rozjásaně, asi jako kdyby právě vyhrála hlavní cenu ve sportce nebo alespoň desetiprocentní slevu v drogerii. Pokusila jsem se na nazelenalém obličejí rozvinout náznak úsměvu. Napadlo mě, že gratulovat se má až po svatbě, ale hlasivky mi neumožnily připomínku vyslovit.

„Takže konec svobody. Možná se s Radimem taky jednou vezmeme. Papír sice člověku žádný štěstí nezaručí, ale přeci jenom...“

Vladka se ke mně sklonila.

„Ještě to nikdo neví,“ zašeptala s výrazem člověka, který se právě chystá prozradit, kam v budově ukryl časovanou bombu.

„Budeme mít miminko!“ pokračovala šeptem a vypadala najednou strašně zmateně a strašně šťastně. To byla fakt bomba.

Její informace mě mimořádně zaujala. S Václavem jsme totiž došli k závěru, že už je na čase pořídít si nějaké malé

a milé drobečky.

„Eee heme...,“ vypravila jsem ze sebe, aniž bych sama přesněji tušila, co jsem se vlastně snažila říct.

„Jsem fakt v tom!“ pokračovala nadšeně Vlad'ka a vytáhla z kapsy dva těhotenské testy. „Jsou pozitivní. Oba!“ Cpala mi plastové proužky přímo před obličej, div že mi nevyšvihla oko. Nepatrně jsem se odvrátila, jelikož jsem nechtěla přijít o zrak, ale taky jsem nechtěla být nezdvořilá a nevěnovat testům dostatečnou pozornost. Vlad'ka ovšem nerozptylovala pozornost nepodstatnými detaily.

„Nikomu to neříkej, ještě to nikdo neví,“ pokračovala v důrazném šepotu. Potom se na vteřinu zamyslela.

„Doufám, že mi nebude blbě. Nevíš, kdy člověk začíná zvracet?“

To jsem bohužel nevěděla, a tak jsem zavrtěla hlavou.

„Nevadí, stejně to poznám,“ odušila prorocky Vlad'ka a nasadila spiklenecký výraz. „Asi se taky budu vdávat...“ No prosím, to byly milé zprávy.

Když jsem se dověkla zpátky do mé kanceláře, začínalo mi být opravdu zle. Točila se mi hlava. Sotva jsem dosedla, zazvonil telefon. Zvedla jsem sluchátko a snaživě jsem sípala.

„Jitko, já si to vezmu!“ zachránil mé hlasivky od další zoufalé exhibice Vokounův spásný hlas.

Hned jak domluvil, přišel za mnou.

„Rovnou se seberte a jděte k doktorovi, Jitko. Takhle se akorát připravíte o zdraví.“

Vděčně jsem se na šéfa usmála. Samozřejmě měl pravdu. Sama bych čekala, až mi zítra vyskočí horečka.

Oblékla jsem se, obula a zachroptěla na rozloučenou. Šéf se usmál. „A pořádně to vyležte, ať jste na tu svatbu fit!“

Helena nevynechala nikoho. Skutečně pečlivá sekretářka.

Cestou od doktorky jsem se zastavila v lékárně. Byla tam dlouhá fronta. Evidentně jsem nebyla sama, koho skolily bacily, viry a možná i nové kmeny tuberkulózy. Všichni kašlali a sípali o sto sedm a já jsem si ještě víc než kdy jindy přála být rentiérem. Než jsem přišla na řadu, chytla jsem nejméně čtyři další choroby. Můj imunitní systém čeká pěkná dřina, vůbec jsem mu nezáviděla. Rozhodla jsem se, že ho budu laskat zvýšeným přidělem pomerančů. Snad se chytne.

Doma jsem si uvařila čaj a zavrtala se do postele. Dostala jsem esemesku od Václava, že na něj nejspíš taky leze chřipka a že seminář o šikaně skončí v šest večer. Potom zavolá. Vzápětí jsem šťastně usnula.

„Jitko, jsi v pořádku?“ vzbudil mě mámin poplašený hlas.
„Jo, jenom chřipka,“ zasípala jsem vcelku srozumitelně.

Máma se na mě dívala a v očích měla stejné obavy, jako když mi byly tři roky

„Lež, udělám ti čaj s citronem.“

Přišla k posteli a sáhla mi na čelo.

„Horečku nemáš?“

Zavrtěla jsem hlavou.

„Jenom teplotu...“

Máma je hodná, jenomže mně už nejsou tři, ale dvacet osm. Za dva roky třicet. Hm... a bude ještě hůř. Čtyřicet, padesát... Pořád budu jenom starší a ošklivější. Anebo budu mít ještě trochu míň štěstí a předtím, než stihnu úplně zošklivět, mě na přechodu srazí auták.

Vzpomněla jsem si na Vladku. Na podzim jí bylo třicet a teď čekala první dítě. Záviděla jsem jí a zároveň ji i trochu litovala. Třeba jí bude strašně blbě. Jaké to asi je, být

těhotná? Z jedné strany mi mít děti připadalo jako taková vyloženě divná věc, která se stává pouze jiným lidem. Z druhé strany ovšem už ve mně hlodala obava, abych vůbec nějaké děti v životě měla.

Biologický budík zazvonil. Najednou se mi začala líbit mimina. Vlastně i větší děti, ale mimina zvlášť. A není to ještě tak dávno, co jsem rození dětí považovala za vlastnost chudinek, které se tímto aktem doživotně odepíší a do konce života se zoufale štvou v rámci služby svým potomkům. Místo toho, aby šly po práci na kafe, řítěj se jako zběsilý do školky. O víkendech žádný kino ani výstavy, natož výlety, protože nemají nikoho na hlídání. Slovo divadlo neznají. Místo toho, aby jako všichni normální lidi dali polovinu platu za kadeřníka, kosmetiku a nějaký solidní hadry, kupujou svému usmrkanci nové kolo a platěj mu kurzy angličtiny, aby z něj něco bylo. Dost děsný.

Když se bráchově ženě Mirce narodil nejstarší Matěj, bylo mi jí vlastně trochu líto. Matěj byl svráštělý, červený, vypadal jako obtlouklá žížalka a vriskal, jako by ho za to dobře platili. Počůrával se a pokakával. Jinak nedělal nic. Ani nekoukal, oči mu jen tak jezdily... Dost se od té doby zlepšil. Těhotenství musí být taky pěkně příšerná záležitost. Člověku je blbě, a ještě k tomu má břicho, že si nevidí na nohy. Sotva leze, nahrává si na osteoporózu a únik moči, naskakujou mu křečový žíly, pálí ho žáha, má křeče v lýtkách, bez opory rukou se ani neobráť v posteli. Břicho ho kope do břicha a po porodu je už navždycky vytahaný. Rozhodně není o co stát.

Porod je určitě taky pěkná hrůza, radši nemyslet.

Tohle byla evidentní fakta.

Přes všechny tyto zcela objektivní hrůzy mě miminka vyloženě přitahovala. Najednou jsem zjistila, že jsou úžasně

krásný. A tak jsme si s Václavem minulý pátek objednali svatbu.

Chřipku jsem zdárně prospala. Máma se postarala o zásobování potravinami, a ještě mi i vařila. Cítila jsem se skoro jako rentiér. V teple a pohodlí vlastní postele jsem tiše uvažovala o manželství: kdoví jak se z chřipky léčí vdané ženy? Nejspíš i ve stavu nemocných posluhují manželovi. Ovšem jenom ty, co neměly to štěstí a nevzaly si muže, jako je Václav. Ale co ty, co mají malé děti? Zarazila jsem se. Tak ty si rozhodně lehnout nemůžou. Vzpomněla jsem si, jak si Petr musel vzít volno, když byla Mirka nemocná. Jenomže potom do práce musel a Mirka se kolem tří malých kluků potácela s horečkou. Máma si tenkrát vzala dovolenou a jela Mirce pomoci. Její vlastní matka jí totiž vyložila, že ona si teď dovolenou rozhodně vzít nemůže, jelikož právě hodně vydělává. Od bráchovy tchýně by se i prvotřídní fúrie měla co učit. Ale brácha má skvělou ženu, což potvrdím i já, malá žárlivá ségra.

Má vlastní nastávající tchýně se mi jevila jako laskavá a dobrosrdečná žena a myslím, že taková i byla. Naštěstí. Bylo jí zřejmé, že nám to s Václavem klope. Ostatně podezírat někoho, že si v naší vlasti bere učitele pro peníze či z jinak zjištěných důvodů, by bylo proti zdravému rozumu. Ale stejně uvidíme po svatbě.

S Václavem jsme si posílali esemesky, protože jsme oba byli mluvy neschopní. U učitele je chraptění ovšem podstatný problém. Václav naštěstí horečku nedostal, ale sužovala ho rýma a kašel. Ve škole se blížilo pololetí a Václav psal s žáky pololetní kompozice. Namísto výkladu mohl sice výhodně mlčet, ale to opravování!

V dobách, kdy jsem se sama potila strachy z písemek, jsem

vůbec netušila, jak úmorná práce je ty písemky potom opravovat. Podléhala jsem mylnému dojmu, že učitelé se na vyhledávání chyb celí třesou a po večerech neznají lepší zábavu než pást po omylech svých žáků. Jak hluboce jsem se mýlila! Když jsem poznala Václava, pochopila jsem, že učitele nic nerozesmutní víc než špatná známka. Václav každé horší známky upřímně želel a hloubal nad žákem, jak je možné, že něco neumí.

„Ten Kubovec se zase nesoustředil! Vždyť už to ten kluk uměl, byl u tabule! Danešová píše úplný bludy! Holka nešťastná, hlavně že má sukni kratší než podpatky. No vidíš tohle, vidíš to? (mírně nadskočil) Tak to je prosím Chlumský! On je chytrej, to jo, ale je to lempl. Ten kluk na to doplatí.“ Takhle se mnou hovořil, když se ve škole blížilo pololetí. Horlivě jsem přikyvovala. Byl čtvrtední večer a já jsem konečně vylezla z postele. Máma se vrátila z jógy a vypadala spokojeně. Skoro jsem si nevšimla, že už přišla, byla jsem zaujatá prací u šicího stroje.

„Co děláš?“ zeptala se mě přátelsky a začala obhlížet můj výtvar.

„Veš,“ odpověděla jsem popravdě a vyměnila cívku.

„Cože?!“ Máma měla zřejmě dojem, že nechutně žertuju.

„Veš,“ vysvětlovala jsem ochotně. „Jenom jsem ji musela zvětšit, samozřejmě.“

Máma se nedůvěřivě sklonila k šicímu stroji.

„Myslela jsem, že si šiješ něco na svatbu...“

Nasadila si brýle.

„Ty vážně šiješ veš,“ konstatovala po ukončení průzkumu,

„tady to má nožičky...“ Pochopila.

„Pěkná, vid’?“ dožadovala jsem se, hrdá na své dílo, pochvaly.

Máma nejásala. „To poneseš místo svatební kytice?“

Asi by ji to tolik nepřekvapilo.

„Ne, pošlu ji do Brna. Jiříčkovi.“ Mámě se hned vyjasnilo. „To je hračka,“ zaradovala se. Viditelně se jí ulevilo, že mi ještě úplně nepřeskočilo.

Můj starší a rozumnější brácha se přestěhoval do Brna. Tam nejprve s kamarádem založil počítačovou firmu a poté rodinu. Přesněji – oženil se a zplodil tři děti. Co přesně s těmi počítači dělá, jsem nikdy nepochopila. Vysvětloval mi to sice už mnohokrát, ale marně. No, hlavně že to ví on. Já se zase vyznám v zrní.

Ovšem s jeho dětma je legrace. Mirka, švagrová, u mě jasně vede. Jenom přežít mezi těma raubířema by se dalo považovat za mimořádný výkon. Ona jim vaří, pere, různě je obsluhuje, s nejstarším dělá úkoly, a ještě se je všechny tři snaží vychovávat. Někdy, vlastně skoro vždycky, mívám dojem, že i házení hrachu na zeď musí být účinnější. Svoji rodinu Mirka často shrnuje pod pojem „zvěř“. Myslím, že je to výstižné. Máma se jí sice snažila šetrně zaznačit, že by pro svoje roztomilé chlapečky mohla volit i mírnější výrazy, ale možná to bylo proto, že se bála, že je tam zařazený i Petr. Já ale můžu přísahat, že brácha jí vždycky příborem, nečůrá do květináčů a taky jsem ho nikdy neviděla rozřezávat křesla.

Nicméně po víkendových návštěvách v Brně pravidelně toužím zůstat bezdětná. Opouští mě to nejdřív ve středu. Ve čtvrtek žiju v neutralnu a v pátek si už obvykle dovedu představit, že bych i já jednou mohla mít nějaké miloučké a slad'oučké dět'átko. Nejlépe holčičku.

„Volala Mirka,“ informovala jsem mámu. „Jiříček nutně potřebuje plyšovou veš. Prý s ním není vůbec k vydržení. Sebral Honzíkovi lva, ostříhal mu hřívu, ustříhнул mu ocas a hraje si, že je to veš. Honzík mu za to zase vyhodil oknem

všechny medvědy. V Jiříčkově třídě ve školce měli totiž vši a jemu se to nějak zalíbilo. Matěj dostal trojku z prvouky a Honzíkovi píchali ouško,“ podala jsem hlášení.

„Zase?“ lekla se máma, „vždyť mu ho píchali v listopadu!“ Máma svoje vnoučky přímo zbožňuje a strašně ji štve, že jsou až v Brně a že je nemůže alespoň dvakrát týdně chodit hlídat. Pořád sní o tom, že se Petr i s rodinou jednou přestěhuje zpátky do Prahy.

„Kdyby se tak přestěhovali do Prahy. Tu prvouku bych s ním klidně dělala. Jak to, že neumí prvouku? Co nevěděl? Jak je vůbec možný, že ve školce měli vši?“

Pokrčila jsem rameny. Detaily Mirka neuvedla.

Máma si vzdychla a šla se osprchovat.

Sklonila jsem se k šicímu stroji a přišla plyšové vši poslední nožičku.

V pátek mi bylo už docela dobře. K večeru měl přijít Václav. Umyla jsem si vlasy a nanesla osvěžující pleťovou masku, abych byla pro Václava krásná. Pokud možno. Poněkud popelavou barvu obličeje jsem hbitě zamaskovala tónovacím krémem. Jelikož jsem při chřipce málo jedla, bylo mírné břicho skutečně mírné a dalo se bez nesnází zastrčit. Samé dobré zprávy.

Uvařila jsem zeleninovou polévku a připravila kuřecí řízky. Potom jsem si oblékla své nejoblíbenější šaty a čekala. První přišla domů máma. „Ty ses zbláznila!“ vykřikla, jen co mě spatřila. „Holý ramena v týhle zimě a při chřipce! Okamžitě si vezmi svetr.“

Silně jsem se naštvála. Máma se ke mně pořád chová jako k čerstvému absolventovi mateřské školy. Nejvíce mě ovšem rozčílilo, že mi byla opravdu pěkná zima. S výrazem nejhlubšího odporu jsem se zachumlala do svetru. Hned mi

bylo líp na těle, ale o to hůř na duchu. Štvalo mě, že máma měla pravdu, a štvalo mě, že se o mě stará.

Máma si svlékala kabát a nechápavě vrtěla hlavou.

„Za pár týdnů se vdáváš. Jak ty se budeš starat o děti? Kdybys nechala lítat polonahý nemocný dítě, tak umře,“ prohlásila pochmurně.

Naštvala jsem se ještě víc. O péči o dítě jsem zatím nikdy neuvažovala. Nebyl důvod.

„Třeba žádný děti mít nebudeme,“ zavrčela jsem nepřátelsky.

Máma si mlčky umyla ruce a šla se převléknout. V kuchyni se jí výrazně zlepšila nálada.

„Voní to,“ oznámila spokojeně, když očichala hrnce. Tím si mě skoro usmířila. Dala jsem jí na talíř polévku a začala chystat řízek.

„Je ti dobře?“ sondovala máma. Sedla si ke stolu a vrhala na mě starostlivé pohledy.

„Už jó, jenom jsem ještě unavená.“

„Tak to, prosím tě, nepřžeň,“ podotkla a pustila se do polévky.

„No jo, ten svetr si nechám,“ ujistila jsem ji dotčeně.

Máma jedla.

„Cos dělala celej den?“ zajímala se mezi dvěma lžícemi.

„Spala,“ nezastírala jsem celodenní nicnedělání.

Máma spokojeně přikývla. Pořád jsem byla její nemocné dítě, které mělo hodně odpočívat, aby se brzy uzdravilo.

„Mám skoro hodinu,“ konstatovala máma po polévce. „Pojeďu o půl sedmý.“

I když naši silničáři napínali v boji s přírodou o sjízdnost silnic všechny své síly, v zimě jsme do Brna zásadně nejezdily autem. Člověk nikdy neví, kdy se příroda naštvne. Jelikož nejsme žádné zvláštní milovnice dopravních zácp

a řetězových srážek, nejezdily jsme do Brna autem nikdy ani v pátek. Dnes byl tedy dvojnásobný důvod podporovat železniční dopravu.

Pravidelně jsme poskytovaly českým drahám možnost ukázat, jak zlepšují své služby. Bohužel ji nijak nevyužívaly. Cena jízdenky se sice neustále zvyšovala, leč kvalita služeb měla mírně sestupnou tendenci. Za jediné zlepšení se dala považovat polstrovaná sedačka. Tedy když jsme měly štěstí a padly jsme na ni. Sociální zařízení ve vlaku ustrnulo ve vývoji v době rozvinutého socialismu. Návštěva toalety proto stále vyžadovala značnou dávku otrlosti, pevné nervy a mimořádně dobrou stabilitu. Ovšem navzdory zastaralému vozovému parku byli zaměstnanci Českých drah laskaví a pánové průvodčí nám často pomáhali vláčet zavazadla.

Dneska jela máma sama, já zůstávala v teple našeho paneláku. V pondělí jsem šla na kontrolu.

Dala jsem mámě na talíř řízek a brambory a šla jsem zabalit blechu a komára. Veš už byla zabalená a připravená vycestovat.

Blecha s komárem byly rychlovky a neměly zdaleka tolik plyšové elegance jako veš. Ale je vyloučeno obdarovat jenom jednoho ze tří sourozenců. Zbývající dva by ho společně zbili a veš by padla za oběť jejich spravedlivé mstě. Ovšem i u blechy a komára jsem si dala tu práci a vyšila oči, abych synovce neohrozila na životě přišívanými knoflíky. Zvláště Honzík vynikal v požívání nejrůznějších drobných předmětů. Mirka trávila řadu dní rozhrabáváním obsahu nočníku a trnula přitom hrůzou, že požitá předměty nevyjdou přirozenou cestou. Je drsné být matkou. Občas se jí stalo, že tam objevila i něco, o čem vůbec netušila, že to Honzík taky slupnul. Jednou dokonce i bombičku

od plnicího pera, kterou Honzík sebral Matějovi. Byla pořád plná inkoustu a zřejmě i použitelná. Matěj ji požadoval zpátky, ale Mirka to nedovolila.

Matěj tenkrát Honzíka hrozně pokousal. Už dlouho ho totiž podezíral z krádeže inkriminované bombičky a nález v nočníku jeho podezření potvrdil. Mirka mi se slzami v očích vyprávěla, jak Matěj na Honzíka řval: „Hovno tě prozradilo!“ Tak hlasitě, že se zastavovali i lidi, co procházeli kolem domu, přestože Mirka okamžitě zavřela okna. Jenomže přistupovat k výchově příliš akčně taky nešlo. To by měl člověk hned na krku sociálku, kriminál a ještě taky bulvár.

Máma se chopila elegantního kufříku na kolečkách a odkvačila směr Hlavní nádraží.

Jen co za mámou zaklaply dveře, volal Václav. Moc se omlouval, jelikož se právě probudil. Jen co přišel ze školy usnul v představě, že si na hodinku zdřímne, a probral se až po třech hodinách. Protože jsme nebyli domluveni na pevnou hodinu, ani si nenatáhl budíka. Ale už vyráží. Dokázala jsem si představit, jak asi musí být unavený. Puzena pečovatelským pudem jsem mu začala chystat ovocný salát. Potřebuje vitaminy, učitel nešťastná, vžívala jsem se při loupání pomerančů do představy dokonalé, milující a pečující manželky.

Václav se k nám dovlékł za půl hodiny. V očích mu plály spojivky a tvář měl popelavější než kouř z chemičky. Přes rameno nesl velkou tašku.

„Ahoj, miláčku,“ zašeptal vyčerpaně a hodil tašku na zem. Sklesle na ni pohlédl.

„To musím přes víkend opravit...,“ zachroptěl zoufale. Taška byla plná kompozic a desetiminutovek.